

Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2020

Innehållsförteckning

Inledning	6
Information om svensk lagstiftning.....	6
Statsrådsberedningen.....	7
Kontakt.....	7
Arbetsmarknadsdepartementet.....	8
Kontakt.....	8
Mer likabehandling och ett stärkt skydd vid utstationering.....	8
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	9
Tillfälliga ändringar införs i arbetslöshetsförsäkringen i syfte att fler ska få arbetslöshetsersättning.....	9
Tillfälligt undantag från den så kallade femårsregeln för företagare i arbetslöshetsförsäkringen.....	9
Ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen höjs tillfälligt	10
Maxtiden för anvisningar till stöd till start av näringsverksamhet förlängs	10
Karensdagen för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program slopas tillfälligt.....	10
Stödtiden för extratjänster och introduktionsjobb förlängs	11
Ideella organisationer får statsbidrag med anledning av spridningen av covid-19	11
Arbetslösa företagare ska tillfälligt kunna vidta vissa begränsade åtgärder i näringsverksamheten utan att förlora sin arbetslöshetsersättning.....	11
Finansdepartementet.....	13
Kontakt.....	13
Ny uppgiftsskyldighet införs för rådgivare och användare av rapporteringspliktiga arrangemang.....	13
När betalningsalternativ presenteras i e-handeln får kreditalternativ inte visas först.....	14
Taket höjs för uppskovsbelopp vid avyttring av privatbostad.....	14
Investeraravdraget begränsas till investeringar i företag som varit verksamma på en marknad i mindre än sju år.....	15
Den tillåtna byggnadsarean för komplementbostadshus utan krav på bygglov utökas	15
Utvecklade bestämmelser om kommunernas översiktsplaner	16
Stärkt tillsyn på konsumentskyddsområdet.....	16
Bättre statistik på upphandlingsområdet.....	16
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	17
Sänkt anståndsavgift och möjlighet att återkalla tillfälliga anstånd.....	17

Förmån av fri parkering och gåvor till anställda blir tillfälligt skatte- och avgiftsfria	18
Stödet vid korttidsarbete stärks tillfälligt och ytterligare kontrollåtgärder införs	18
Omställningsstöd ges till företag som fått minskad omsättning på grund av nya coronaviruset.....	19
Försvarsdepartementet	20
Kontakt.....	20
En ny totalförsvarsdatalag införs	20
Infrastrukturdepartementet.....	21
Kontakt.....	21
Nytt statligt stöd införs för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur.....	21
Krav på viss laddinfrastruktur i byggnader och inspektion av vissa uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem	21
Genomförande av ändringar i yrkesförardirektivet	22
Justitiedepartementet.....	23
Kontakt.....	23
Brottsbekämpande myndigheter får använda hemlig dataavläsning	23
Stärkt sekretesskydd för hotade personer och snabbare handläggning av vissa hyrestvister	24
Tryggheten för målsägande och vittnen stärks genom förbud mot spridning av bilder från rättegångar	24
Åtgärder införs för att underlätta överföring av information mellan bolag och aktieägare.....	24
Vägtransporter anpassas till användning av elektroniska fraktsedlar	25
Straffen skärps för de allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång	25
Samarbete mellan svenska och norska insatsgrupper i krissituationer utökas	26
Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism	27
Ökat skydd mot barnäktenskap och annan hedersrelaterad brottslighet .	27
Avskaffad preskription för allvarliga brott mot barn och ändringar i barnpornografibrottet	28
Ett särskilt straffansvar införs för samröre med en terroristorganisation	28
Återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning förstärks	29
Kravet på tillstånd för kamerabevakning i kollektivtrafik och apotek tas bort	29
Säkerhetspolisen får utökad tillgång till Migrationsverkets personuppgifter	30
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	30
Tillfälliga åtgärder införs för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor utan hälsorisker.....	30

Kulturdepartementet	31
Kontakt.....	31
Åtgärder som stärker demokratin ska kunna få statsbidrag	31
Statsbidrag införs för aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk .	31
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	32
Statligt stöd införs för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen covid-19.....	32
Miljödepartementet	33
Kontakt.....	33
Genomförande av bästa tillgängliga teknik för avfallsbehandling.....	33
Tillsynen på miljöområdet förbättras.....	33
EU-direktiv på avfallsområdet genomförs.....	34
Undantag från förbud att hantera och transportera signalkräfter utökas.	34
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	35
Märkning av bekämpningsmedel, biocidprodukter och kemiska produkter med mera undantas från språkrav	35
Tillfällig lagändring för att underlätta övergången till sommarbensin	35
Tillfälliga ändringar efter anmälan av vissa miljöfarliga verksamheter.....	36
Näringsdepartementet	37
Kontakt.....	37
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	37
Statligt stöd för tillfällig rabatt till lokalyresgäster som drabbats särskilt hårt av coronapandemin.....	37
Socialdepartementet	38
Kontakt.....	38
Ett tilläggsbidrag till barnfamiljer införs inom bostadsbidraget.....	38
Förbättringar för barn inom psykiatrisk tvångsvård.....	38
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) får i uppgift att samordna föräldrautbildningen för adoptivföräldrar.....	39
Samtliga hjälpmoment ger rätt till personlig assistans när det gäller andning och måltider i form av sonmatning	39
Tidigare beslut om vårdbidrag kan förlängas	40
Möjligheter till bilstöd förbättras.....	40
Rehabiliteringsersättning införs vid tillfällig sjukfrånvaro från arbetslivsriktad rehabilitering.....	41
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	41
Socialstyrelsen får fördela skyddsutrustning och provtagningsmaterial mellan regioner och kommuner	41
Nationellt besöksförbud införs på äldreboenden	41
Den mängd läkemedel som får expedieras på öppenvårdsapotek begänsas	42
Regeringen ges ökad föreskriftsrätt vid kriser	42

Kravet på läkarintyg under sjuklöneperioden slopas.....	43
Arbetsstagare får ersättning för karensavdrag.....	43
Tiden att lämna läkarintyg i sjukpenningärenden förlängs	43
Statsbidrag lämnas till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter till följd av covid-19.....	44
Särskilda bestämmelser om tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19 införs.....	44
Sjuka i covid-19 kan få rätt till förmåner inom arbetsskadeförsäkringen .	45
Ändrade övergångsbestämmelser när det gäller medicintekniska produkter	45
Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare	46
Covid-19 klassificeras som en allmän- och samhällsfarlig sjukdom.....	47
Covid-19 klassificeras som en allmän- och samhällsfarlig sjukdom.....	47
Tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	47
Utbildningsdepartementet	49
Kontakt.....	49
Möjligheter att använda fjärrundervisning, distansundervisning och entreprenad utökas	49
Kommvux ska i än högre grad bidra till kompetensförsörjningen	50
Statsbidrag får lämnas för utveckling av branschvalidering.....	50
Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19	51
En skolhuvudman kan besluta om stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid	51
Studenter får behålla sitt studiestöd och utbildningsbidrag vid inställd undervisning	51
Fribeloppet för studiemedel slopas under 2020	52
Fler arbetslösa med ett stort utbildningsbehov kan få studiestartsstöd....	52
Möjligheter till studiestöd och utbildningsbidrag vid vård av barn under skolstängning utökas	53
Möjligheten att utfärda slutbetyg i komvux förlängs ett år.....	53
En extra ansökningsomgång införs för kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan.....	54
Möjligheter till uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan utökas	54
Utrikesdepartementet.....	56
Kontakt.....	56

Inledning

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som träder i kraft under första halvåret 2020 eller en tid därefter, både lagar och förordningar som är nya och ändringar i befintliga. Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19 är i förekommande fall samlade under en egen rubrik under respektive departement.

Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag, en proposition, till riksdagen. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om utan att lägga fram den för riksdagen.

Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Från och med den 1 april 2018 publiceras SFS elektroniskt på webbplatsen www.svenskforfattningssamling.se. Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Lagrummet är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation och innehåller länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar och statliga myndigheter.

Lagstiftningsprocessen finns beskriven under rubriken ”Så styrs Sverige” på www.regeringen.se.

Den här sammanställningen kan laddas ner på www.regeringen.se. Vid publicering har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på ”000” (till exempel 2020:000).

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet: www.lagrummet.se

Regeringens och Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen ansvarar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet samt för att samordna den svenska EU-politiken.

Kontakt

Presskontakter hos statsminister Stefan Löfven:

Pressekreterare Gösta Brunnander

Tfn 072-544 28 66

Pressekreterare Maria Soläng

Tfn 072-206 19 47

Presskontakt hos EU-minister Hans Dahlgren:

Pressekreterare Andreas Enbuske

Tfn 076-130 58 86

Till halvårsskiftet 2020 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ansvarsområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor och ärenden som rör arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Departementet ansvarar också för arbetet för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt mänskliga rättigheter på nationell nivå. Dessutom ansvarar departementet för arbetet för integration, mot segregation, rasism och diskriminering samt för att stärka hbtq-personers och barns rättigheter.

Kontakt

Presskontakt hos arbetsmarknadsminister Eva Nordmark:
Pressekreterare Jennie Zetterström
Tfn 073-053 92 70

Presskontakt hos jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen:
Pressekreterare Nicole Goufas
Tfn 073-08 57 588

Mer likabehandling och ett stärkt skydd vid utstationering

Ändringar: Lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare m.fl. lagar och förordningen (2017:319) om utstationering av arbetstagare

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:150 Mer likabehandling och ett stärkt skydd vid utstationering

SFS: 2020:594–600

Ikraftträdande: 30 juli 2020

En utstationerad arbetstagare är en person som vanligen arbetar i ett annat land men som skickas till Sverige för att arbeta under en begränsad tid i samband med att tjänster tillhandahålls över gränserna. Lagändringarna innebär utvidgade möjligheter att reglera villkoren för utstationerade arbetstagare i kollektivavtal och att fler villkorstyper än tidigare får krävas genom stridsåtgärder. Den lön som får krävas vid utstationering begränsas inte längre till minimilön. Vidare utökas skyddet för uthyrda utstationerade arbetstagare bl.a. på så sätt att likabehandlingsprincipen i lagen om uthyrning av arbetstagare ska tillämpas vid utstationering.

Även skyddet vid långvarig utstationering förstärks genom att samtliga arbets- och anställningsvillkor, med vissa undantag, ska tillämpas på långvarigt utstationerade arbetstagare. Ändringarna innebär också en skärpning av bestämmelserna om anmälningsskyldighet och kontaktperson vid utstationering.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Tillfälliga ändringar införs i arbetslöshetsförsäkringen i syfte att fler ska få arbetslöshetsersättning

Ändring: Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:146 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:217

Ikraftträdande: 13 april 2020

Gäller till och med: 31 december 2020 angående medlemsvillkoret och 3 januari 2021 angående arbetsvillkoret och karensvillkoret

Det görs flera tillfälliga ändringar i arbetslöshetsförsäkringen i syfte att fler ska få arbetslöshetsersättning. Den tid som en person måste ha varit medlem i en arbetslöshetskassa för att få inkomstrelaterad ersättning förkortas. En lättnad görs i arbetsvillkoret som innebär att det krävs färre arbetade timmar för att uppfylla arbetsvillkoret. Vidare avskaffas karensvillkoret. Karensvillkoret innebär att enskilda i normalfallet inte får ersättning under de sex inledande dagarna av sin arbetslöshet.

Tillfälligt undantag från den så kallade femårsregeln för företagare i arbetslöshetsförsäkringen

Ändring: Förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

SFS: 2020:220

Ikraftträdande: 13 april 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Enligt ordinarie regler gäller att en företagare som återupptar sin näringsverksamhet efter att den har varit vilande inte kan få rätt till arbetslöshetsersättning förrän fem år har gått sedan verksamheten återupptogs, den s.k. femårsregeln. Ändringen innebär att femårsregeln inte ska tillämpas för uppehåll i verksamheter som görs under 2020. Företagare ges därför ökad möjlighet att få arbetslöshetsersättning när verksamheten tidigare har varit vilande

Ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen höjs tillfälligt

Ändring: Förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

SFS: 2020:220, 2020:263, 2020:428

Ikraftträdande: 13 april, 4 maj och 29 juni 2020

Gäller till och med: 3 januari 2021

Det görs tillfälliga höjningar av ersättningsbeloppen. Det högsta beloppet i grundförsäkringen höjs från 365 till 510 kronor per dag. Detta berör också de arbetslösa som har det lägsta beloppet i den inkomstrelaterade försäkringen (vilket motsvarar det högsta beloppet i grundförsäkringen). Den höjda ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen omfattar även det aktivitetsstöd som lämnas till personer som uppfyller villkoren för rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.

Taket i arbetslöshetsförsäkringens inkomstrelaterade ersättning höjs också. Beloppet de första 100 dagarna höjs från 910 till 1 200 kronor per dag och därefter från 760 kronor till 1 000 kronor per dag.

Maxtiden för anvisningar till stöd till start av näringsverksamhet förlängs

Ändringar: Förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

SFS: 2020:215

Ikraftträdande: 1 maj 2020

Gäller till och med: 31 dec 2020

Ändringarna innebär att Arbetsförmedlingen tillfälligt under 2020 får möjlighet att anvisa enskilda till det arbetsmarknadspolitiska programmet stöd till start av näringsverksamhet för verksamhet under en tidsperiod om längst 12 månader i stället för längst 6 månader.

Karensdagen för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program slopas tillfälligt

Ändring: Förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser

SFS: 2020:159

Ikraftträdande: 1 april 2020

Karensdagen avskaffas tillfälligt för personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program med ersättning i form av aktivitetsstöd, etableringsersättning och utvecklingsersättning. Även kravet på läkarintyg från och med den åttonde sjukdagen slopas.

Stödtiden för extratjänster och introduktionsjobb förlängs

Ändring: Förordningen (2018:42) om särskilt anställningsstöd

SFS: 2020:224

Ikraftträdande: 1 maj 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Den maximala stödtiden för extratjänster och introduktionsjobb förlängs med 12 månader, vilket innebär att den maximala stödtiden blir 36 månader. Personer som har haft introduktionsjobb eller extratjänst kortare tid än 36 månader kan få nytt beslut om introduktionsjobb eller extratjänst utan att behöva återkvalificera sig för stödet. Vidare tas kravet på särskild behovsbedömning vid förlängning av introduktionsjobb bort.

Ideella organisationer får statsbidrag med anledning av spridningen av covid-19

Ny förordning: Förordningen (2020:265) om statsbidrag till vissa ideella organisationer med anledning av utbrottet av covid-19

SFS: 2020:265

Ikraftträdandedatum: 18 maj 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Förordningen innebär att Socialstyrelsen får möjlighet att fördela bidrag till ideella organisationer som arbetar med barn i utsatta situationer samt organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor, barn och hbtq-personer och mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Bidraget syftar till att stödja organisationer som med anledning av covid-19 behöver anpassa eller förstärka sin stödverksamhet för att möta ökade eller förändrade behov hos målgruppen.

Arbetslösa företagare ska tillfälligt kunna vidta vissa begränsade åtgärder i näringsverksamheten utan att förlora sin arbetslöshetsersättning

Ändring: Förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

SFS: 2020:503

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Ändringarna innebär att en företagare anses vara arbetslös även om denne vidtar vissa begränsade åtgärder i näringsverksamheten, nämligen uppdatering av webbplats eller sociala medier eller upprätthållande av viss begränsad kund- eller leverantörskontakt, om dessa åtgärder endast syftar till att senare kunna återuppta verksamheten.

Företagaren ska även kunna vidta sådana åtgärder i den upphörda verksamheten som följer av lag eller annan författning samt hyra ut lokal eller arrendera ut mark som nyttjats eller brukats i näringsverksamheten och som inte hyrts ut eller arrenderats ut tidigare.

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad, bostäder och samhällsplanering samt konsumentlagstiftning.

Kontakt

Presskontakter hos finansminister Magdalena Andersson:

Pressekreterare Johan Ekström

Mobiltelefon 073-086 32 01

Pressekreterare Mirjam Kontio

Mobiltelefon 073-0740557

Presskontakt hos finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund:

Pressekreterare Frida Färlin

Tfn 073-078 52 24

Pressekreterare Hanna Björnfors

Tfn 073-509 26 05

Presskontakt hos civilminister Lena Micko:

Pressekreterare Jonas Lannering

Tfn 073-057 23 36

Ny uppgiftsskyldighet införs för rådgivare och användare av rapporteringspliktiga arrangemang

Ändringar: Lagen (2020:434) om rapporteringspliktiga arrangemang, skatteförfarandelagen (2011:1244) och lagen (2012:843) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:74 Genomförande av EU:s direktiv om automatiskt utbyte av upplysningar som rör rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang

SFS: 2020:000

Ikraftträdande: 1 juli 2020

De nya bestämmelserna medför att det införs en uppgiftsskyldighet avseende så kallade rapporteringspliktiga arrangemang och automatiskt utbyte av upplysningar om dessa arrangemang mellan medlemsstaterna i EU.

Uppgiftsskyldigheten riktar sig framförallt till rådgivare som bland annat utformar och tillhandahåller ett rapporteringspliktigt arrangemang. Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om det är gränsöverskridande och om det uppvisar åtminstone ett av de så kallade kännetecknen, som indikerar att det kan finnas en risk för skatteflykt. Om uppgifterna inte lämnas i rätt tid till Skatteverket kan en rapporteringsavgift tas ut.

För att genomföra detta nya regelverk införs en ny lag om rapporteringspliktiga arrangemang som reglerar vad som utgör ett sådant arrangemang. I skatteförfarandelagen regleras vem som ska lämna uppgifterna om de rapporteringspliktiga arrangemangen till Skatteverket och när en rapporteringsavgift kan tas ut. För att möjliggöra det automatiska utbytet av uppgifter inom EU införs nya bestämmelser i lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

När betalningsalternativ presenteras i e-handeln får kreditalternativ inte visas först

Ändringar i lag: Lag (2010:751) om betaltjänster

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:79 Presentation av betalningssätt vid marknadsföring av betaltjänster online

SFS: 2020:176

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Lagändringen innebär att det införs ett krav på betaltjänstleverantörer att presentera betalningssätt på ett visst sätt vid e-handel. Om en konsument som köper varor eller tjänster online kan välja ett betalningssätt som innebär att en kredit inte lämnas, ska ett sådant betalningssätt visas först. Ett betalningssätt som innebär att en kredit lämnas får inte heller vara förvalt om det finns andra betalningssätt. Ett handlande som strider mot det nya kravet ska anses otillbörligt mot konsumenter vid tillämpning av marknadsföringslagen (2008:486).

Taket höjs för uppskovsbelopp vid avyttring av privatbostad

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:94 Höjt tak för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad

Ikraftträdande: 1 juli 2020

SFS: 2020:321

Taket för uppskov med vinstbeskattning vid avyttring av privatbostäder har varit 1 450 000 kronor. Taket har varit tillfälligt slopat, men kommer att åter

bli tillämpligt den 1 juli 2020. Taket för uppskovsbelopp höjs då från 1 450 000 kronor till 3 000 000 kronor för avyttringar som görs efter den 30 juni 2020.

Investeraravdraget begränsas till investeringar i företag som varit verksamma på en marknad i mindre än sju år

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229) och skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:99 Vårändringsbudget för 2020 (avsnitt 5.1)

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

SFS: 2020:547

Investeraravdraget, som innebär att fysiska personer som förvärvar andelar i ett mindre företag i vissa fall kan göra avdrag för en del av kostnaden, är ett statligt stöd som har godkänts av EU-kommissionen. EU-kommissionen har inte tagit ställning till Sveriges anmälan om fortsatt godkännande av investeraravdraget.

För att säkerställa att reglerna är förenliga med EU-rätten anpassas reglerna för avdraget till bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen. Investeraravdraget begränsas därför till investeringar i företag som varit verksamma på en marknad i mindre än sju år. Avdrag beviljas inte heller vid investeringar i företag som handlas på en MTF-plattform (multilateral handelsplattform) eller en liknande marknadsplats utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Den tillåtna byggnadsarean för komplementbostadshus utan krav på bygglov utökas

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:31 Större komplementbostadshus

SFS: 2020:13

Ikraftträdande: 1 mars 2020

Ändringen innebär att den tillåtna byggnadsarean för ett komplementbostadshus som får uppföras utan krav på bygglov i omedelbar närhet av ett en- eller tvåbostadshus utökas från 25 till 30 kvadratmeter. Ändringen syftar till att öka byggandet av komplementbostadshus och göra det möjligt att uppföra sådana hus med bättre boendekvalitet.

Utvecklade bestämmelser om kommunernas översiktsplaner

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:52 En utvecklad översiktsplanering

SFS: 2020:76

Ikraftträdande: 1 april 2020

Ändringen innebär att kommunen varje mandatperiod ska ta fram en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen bedöma om översiktsplanen är aktuell och ta ställning till hur arbetet med planen ska bedrivas framöver. En planeringsstrategi ska vara en förutsättning för att översiktsplanen ska anses vara aktuell. En aktuell översiktsplan innebär att det blir enklare att ta fram detaljplaner.

Stärkt tillsyn på konsumentskyddsområdet

Ändringar: Lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486), lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden m.fl. lagar och förordning om ändring i förordningen (2019:60) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:120 Nya befogenheter på Konsumentskyddsområdet

SFS: 2020:338, 2020:339, 2020:346 m.fl.

Ikraftträdandedatum: 1 juli 2020

Flera lagar ändras för att anpassa svensk rätt till EU:s nya konsumentskyddsförordning, som bland annat innehåller bestämmelser om vilka befogenheter behöriga myndigheter ska ha och mekanismer för ömsesidigt bistånd mellan myndigheter.

Konsumentverket (Konsumentombudsmannen) får stärkta tillsynsbefogenheter, däribland rätt att köpa produkter under dold identitet (så kallade testköp). Dessutom kan en näringsidkare som genom sitt agerande på internet bryter mot den konsumentskyddande lagstiftningen föreläggas att ta in ett varningsmeddelande på webbplatsen. Ett sådant föreläggande kan också riktas mot en värdtjänstleverantör eller internetleverantör.

Bättre statistik på upphandlingsområdet

Ny lag och förordning: Lag om upphandlingsstatistik (2019:668) och förordning om upphandlingsstatistik (2020:332)

Beslutsunderlag: Ds 2017:48 Statistik på upphandlingsområdet

och prop. 2018/19:142 Statistik på upphandlingsområdet

SFS: 2019:668 och 2020:332

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Statistik på upphandlingsområdet ska genom den nya regleringen i första hand tas fram genom uppgifter i annonser om upphandlingar och om genomförda upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten ska vara statistikmyndighet och ha huvudansvaret för statistiken.

Syftet med den nya regleringen är att förbättra statistiken och öka kunskaperna om den offentliga upphandlingen. Därigenom ökar också möjligheterna till strategisk styrning, uppföljning och utvärdering på upphandlingsområdet.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Sänkt anståndsavgift och möjlighet att återkalla tillfälliga anstånd

Ändringar: Lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:377

Ikraftträdande: 1 juni 2020

Genom ändringarna sänks anståndsavgiften för så kallade tillfälliga anstånd från 0,3 procent till 0,2 procent och avgiften tas ut först från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Avgiften togs tidigare ut från och med den första kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Ändringarna syftar till att i ännu högre grad underlätta för skattskyldiga i den situation som råder under coronapandemin.

Skatteverket ges även en möjlighet att återkalla anstånd helt eller delvis i vissa fall, bland annat om den skattskyldige har näringsförbud eller i fall där det kan konstateras att det företag som har beviljats anstånd har använts som ett verktyg för att begå ekonomisk brottslighet. Återkallelsemöjligheten syftar till att motverka missbruk av anståndsreglerna.

Bestämmelserna är tillämpliga på alla tillfälliga anstånd som har beviljats med anledning av coronapandemin, det vill säga även anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020 och före ikraftträdandet den 1 juni 2020.

Förmån av fri parkering och gåvor till anställda blir tillfälligt skatte- och avgiftsfria

Ändring: Lag (2020:374) om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset

Ikraftträdande: 1 juni 2020.

SFS: 2020:374

I syfte att bidra till en minskning av smittspridningen av coronaviruset införs en tidsbegränsad skattefrihet för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen under perioden den 1 april till och med den 31 december 2020. Det införs även en tidsbegränsad skattefrihet för gåva eller gåvor som en arbetsgivare ger till en anställd under perioden den 1 juni till och med den 31 december 2020.

Detta gäller till den del gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 1 000 kronor per anställd och under förutsättning att gåvorna inte lämnas i pengar. Skattefriheten gäller utöver den möjlighet att lämna skattefria gåvor, i form av till exempel julgåvor, som redan finns idag. Förmånerna undantas även från bland annat socialavgifter.

Stödet vid korttidsarbete stärks tillfälligt och ytterligare kontrollåtgärder införs

Ändring: Lag (2020:375) om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete, lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset.

Ikraftträdande: 1 juni 2020

SFS: 2020:375, 2020:376, 2020:378

Stödet vid korttidsarbete förstärks tillfälligt genom att stöd får lämnas vid en arbetstidsminskning på 80 procent under stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020. En arbetstagares löneminskning ska då uppgå till 12 procent.

Skatteverket respektive Tillväxtverket får dessutom möjlighet att i egenskap av handläggande myndigheter genomföra kontrollbesök för att kontrollera rätten till stöd vid korttidsarbete. Vidare ska Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet även omfatta sådana bedrägeribrott där gärningen har samband

med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Omställningsstöd ges till företag som fått minskad omsättning på grund av nya coronaviruset

Ny lag: Lag (2020:548) om omställningsstöd

Ny förordning: Förordning (2020:552) om omställningsstöd

Ändringar: Lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet, lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, lagen (2020:000) om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), skatteförfarandeförordningen (2011:1261), förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten

Beslutsunderlag: Lagrådsremiss Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset (Fi2020/02552/S2).

Promemoria Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset (Fi2020/02322/S2)

SFS: 2020:548, 2020:552, 2020:556, 2020:550, 2020:549, 2020:555, 2020:553, 2020:551, 2020:554

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Omställningsstödet kan ges till företag vars sammanlagda nettoomsättning för mars och april 2020 understeg 70 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för mars och april 2019, om omsättningsminskningen är orsakad av nya coronaviruset. Stödet omfattar fysiska och juridiska personer som bedriver näringsverksamhet i Sverige och vars nettoomsättning under det närmast föregående räkenskapsåret uppgick till minst 250 000 kronor.

Omställningsstöd ges med 75 procent av det procentuella omsättningstappet, beräknat på företagets fasta kostnader för mars och april 2020. Ansökan om omställningsstöd ska ha inkommit till Skatteverket senast den 31 augusti 2020.

Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet ansvarar bland annat för det militära försvaret och dess stödmyndigheter, samordningen mellan militärt och civilt försvar inom ramen för totalförsvaret, försvarsunderrättelseverksamhet och internationellt försvarssamarbete.

Kontakt

Presskontakt hos försvarsminister Peter Hultqvist:

Pressekreterare Toni Eriksson

Tfn 073-072 83 16

En ny totalförsvarsdatalag införs

Ny lag: Totalförsvarsdatalag (2020:151)

Ny förordning: Totalförsvarsdataförordning (2020:153)

Ändring: Lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:51 Totalförsvarsdatalag – personuppgiftsbehandling vid Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

SFS: 2020:151–153

Ikraftträdande: 1 maj 2020

Lagen (1998:938) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga upphävs och en ny totalförsvarsdatalag införs. Förslaget innebär dels en modernisering av den nuvarande registerlagen, dels en anpassning till bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning. Den nya lagen reglerar behandlingen av personuppgifter om totalförsvarspliktiga och annan personal inom totalförsvaret i Totalförsvarets rekryteringsmyndighets verksamhet.

Infrastrukturdepartementet

Infrastrukturdepartementet har ansvar för frågor som rör transporter, energi, digitaliseringspolitik och infrastruktur.

Kontakt

Presskontakt hos infrastrukturminister Tomas Eneroth:
Pressekreterare Lovisa Alm
Tfn 073-0739753

Presskontakt hos energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman:
Pressekreterare Fredrik Persson
Tfn 073-072 81 36

Nytt statligt stöd införs för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur

Ny förordning: Förordning (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur

Beslutsunderlag: Post- och telestyrelsens rapport PTS förslag till investeringsstöd för bredband (PTS-ER 20:02)

SFS: 2020:266

Ikraftträdande: 1 juni 2020

Stöd ska kunna lämnas för investeringskostnader för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur. Det gäller utbyggnad från befintlig bredbandsinfrastruktur fram till avlämningspunkter avsedda för byggnader i slutanvändares absoluta närhet, till exempel en tomtgräns. Stödet kommer inte lämnas för anslutning av slutanvändare, det vill säga ända fram till byggnaden.

Syftet med stödet är att öka tillgången till bredband av god prestanda på platser där marknadskrafterna inte räcker till för att bygga sådan bredbandsinfrastruktur. Post- och telestyrelsen (PTS) ska vara ansvarig myndighet för stödet.

Krav på viss laddinfrastruktur i byggnader och inspektion av vissa uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem

Ändring: Lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, plan- och bygglagen (2010:900), förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader och plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:81 Genomförande av EU:s

ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda

SFS: 2020:238–239 och 273–274

Ikraftträdande: 15 maj och 25 maj 2020

Det införs ett nytt tekniskt egenskapskrav i fråga om laddning av elfordon. Kravet innebär att det vid ny- och ombyggnation av parkeringsplatser i anslutning till vissa byggnader ska förberedas för installation av laddpunkter för elfordon.

Det införs också ett krav på att vissa byggnader ska utrustas med ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning, det vill säga smarta system som bland annat kan upptäcka effektivitetsförluster och informera om möjligheter till förbättrad energieffektivitet i fastigheten.. Dessa krav kommer även i vissa fall att gälla för befintliga byggnader.

Bestämmelserna införs i plan- och bygglagen och plan- och byggförförordningen. Därtill införs krav på inspektion av vissa uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem genom ändringar i lagen om energideklarationer. Lagändringarna är en del av det svenska genomförandet av det ändrade direktivet om energiprestanda för byggnader från 2018.

Genomförande av ändringar i yrkesförardirektivet

Ändring: Lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), vägtrafikdataförordningen (2019:382)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:112 Genomförande av ändringar i yrkesförardirektivet

SFS: 2020:258 och 301–303

Ikraftträdande: 23 maj 2020,

Det införs lag- och förordningsändringar för att genomföra ändringar i EU:s så kallade yrkesförardirektiv. Lagen om yrkesförarkompetens innehåller bestämmelser om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför transporter med vissa motorfordon samt bestämmelser om utbildning för att få sådan kompetens. Lagändringarna handlar om preciseringar och utvidgningar av vilka förare som undantas från lagens tillämpningsområde. Förordningsändringarna handlar i första hand om utbildningens närmare innehåll och utbildningsmetoder. Bland annat införs vissa möjligheter till distansutbildning.

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet lagstiftar på en rad olika områden, som statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt.

Kontakt

Presskontakter hos justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Pressekreterare Sofie Rudh

Tfn 072-545 74 21

Pressekreterare Adriana Haxhimustafa

Tfn 070-266 31 05

Presskontakter hos inrikesminister Mikael Damberg:

Pressekreterare Natali Sial

Tfn 072-520 54 49

Pressekreterare Per Strängberg

Tfn 073-093 90 56

Brottsbekämpande myndigheter får använda hemlig dataavläsning

Ny lag: Lagen om hemlig dataavläsning

Ny förordning: Förordningen om hemlig dataavläsning

Ändringar: Följdändringar i ett antal lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:64 Hemlig dataavläsning

SFS: 2020:62

Ikraftträdande: 1 april 2020

Gäller till och med: 31 mars 2025

Brottsbekämpande myndigheter får i och med den nya lagen och förordningen använda hemlig dataavläsning. Hemlig dataavläsning är ett nytt hemligt tvångsmedel som får användas under en förundersökning, i underrättelseverksamhet och vid särskild utlänningskontroll och innebär bland annat att krypterad datatrafik kan läsas av. Det ger myndigheterna tillgång till fler uppgifter än vad som tidigare har varit möjligt vid användningen av övriga hemliga tvångsmedel. Hemlig dataavläsning beslutas av domstol och användningen står under Säkerhets- och integritetsskyddsmyndighetens tillsyn.

Stärkt sekretesskydd för hotade personer och snabbare handläggning av vissa hyrestvister

Ändringar: Lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder, lagen (1994:831) om rättegången i vissa hyresmål i Svea hovrätt, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:95 Stärkt sekretesskydd för hotade personer och snabbare handläggning av vissa hyrestvister

SFS: 2020:275–277

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Ändringarna innebär att skyddet för de parter i hyres- och arrendenämnder som lever med en hotbild stärks, genom att det blir möjligt att hålla hemligt var de har sin bostad. Det stärker rättssäkerheten för dessa personer.

Ändringarna innebär även att det blir möjligt att avgöra vissa hyrestvister betydligt snabbare, eftersom möjligheten för en part att efter ett överklagande åberopa ny bevisning begränsas.

Tryggheten för målsägande och vittnen stärks genom förbud mot spridning av bilder från rättegångar

Ändringar: Rättegångsbalken, förvaltningsprocesslagen (1971:291), lagen (1996:242) om domstolsärenden

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:88 Ett förbud mot spridning av bilder från rättegångar

SFS: 2020:318–320

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Ändringarna innebär att spridning av bilder från förhandlingar i domstol kriminaliseras. Kriminaliseringen gäller spridning av bilder som har tagits upp i strid med det befintliga fotograferingsförbudet och avser bilder där någon person syns på bilden. För brott mot spridningsförbudet föreskrivs böter eller fängelse i högst sex månader som straffskala. I vissa fall, till exempel om det sker för att avslöja något som skett under ett sammanträde kan spridningen bedömas vara tillåten och inte leda till straffansvar.

Åtgärder införs för att underlätta överföring av information mellan bolag och aktieägare

Ändringar: Årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument och aktiebolagslagen (2005:551)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:116 Kompletteringar till nya EU-regler om aktieägars rättigheter

SFS: 2020:611–613

Ikraftträdande: 3 september 2020

Ändringarna innebär att det införs vissa krav som ska underlätta för noterade aktiebolag att kunna identifiera sina aktieägare. Ändringarna ska också underlätta för bolagets aktieägare att utöva sina rättigheter. Kraven avser i huvudsak överföring av information och riktas både till bolaget och till de som agerar mellan aktieägaren och bolaget (så kallade intermediärer).

Lagändringarna i den delen genomför ett EU-direktiv. De särskilda reglerna om vissa riktade emissioner med mera (de så kallade Leo-reglerna) ändras på så sätt att mindre överlåtelser av bland annat aktier i dotterbolag inte längre måste prövas av bolagsstämman. Ändringen underlättar omstruktureringar i koncerner och kan möjliggöra fortsatt drift av verksamheter som annars hade lagts ned.

Vägtransporter anpassas till användning av elektroniska fraktsedlar

Ändringar: Lagen (2019:1194) om ändring i lagen (1969:12) med anledning av Sveriges tillträde till konventionen den 19 maj 1956 om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg och lagen (2019:1195) om ändring i lagen (1974:610) om inrikes vägtransport

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:141 Elektroniska fraktsedlar vid vägtransport

SFS: 2019:1194–1195

Ikraftträdande: 7 juni 2020

Lagändringarna är en följd av Sveriges tillträde till ett protokoll om elektroniska fraktsedlar till den så kallade CMR-konventionen (FN-konventionen om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg). Konventionen reglerar internationella transporter av gods på väg. I enlighet med eCMR-protokollet införs regler som innebär att internationella transporter anpassas till användning av elektroniska fraktsedlar i stället för fraktsedlar i pappersform. Även regleringen av inrikes vägtransporter anpassas till användning av elektroniska fraktsedlar. En ökad digitalisering underlättar för transportföretagen och bidrar till effektivare tillsyn från myndigheternas sida.

Straffen skärps för de allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång

Ändringar: Lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, patentlagen (1967:837), mönsterskyddslagen (1970:485), lagen

(1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter, växtförädlarrättslagen (1997:306), varumärkeslagen (2010:1877) och lagen (2018:1653) om företagsnamn

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:149 Skärpta straff för de allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång

SFS: 2020:540–546

Ikraftträdande: 1 september 2020

Lagändringarna innebär att särskilda straffskalor för uppsåtliga grova brott införs i samtliga immaterialrättsliga lagar. Straffet för de grova brotten ska vara fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om ett brott är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har föregåtts av särskild planering, har utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller har varit av större omfattning.

Lagändringarna sker för att möta en storskalig och professionellt bedriven intrångsverksamhet och för att säkerställa att straff som står i proportion till brottens allvar ska kunna dömas ut också för de allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång.

Samarbete mellan svenska och norska insatsgrupper i krissituationer utökas

Ändringar: Lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:38 Samarbete mellan svenska och norska särskilda insatsgrupper i krissituationer

SFS: 2020:80–88

Ikraftträdande: 1 april 2020

Den svenska polisen fick 2017 utökade möjligheter att samarbeta med EU-staters särskilda insatsgrupper. Nu har motsvarande utökning gjorts av möjligheterna att samarbeta med norska särskilda insatsgrupper. Samarbetet innebär att polisen får ta emot bistånd från norska särskilda insatsgrupper i form av utrustning, expertis eller genomförandet av operationer där norska tjänstemän agerar i en stödfunktion. Vid de senare operationerna får norska tjänstemän ges polisiära befogenheter i Sverige. Ändringarna har sin bakgrund i ett avtal som Sverige och Norge undertecknade i september 2018.

Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

Ändringar: Socialtjänstlagen (2001:453) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

SFS: 2020:574–575

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

Ändringarna innebär att Polismyndigheten får förenklade och utökade möjligheter att lämna ut uppgifter till den kommunala socialtjänsten i syfte att förebygga terroristbrottslighet. De innebär också att myndigheter inom socialtjänsten får utökade möjligheter att dela med sig av uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Genom ändringarna kan utlämnande i större utsträckning ske vid misstankar om att terroristbrottslighet har begåtts, men också när det krävs för att förebygga sådan brottslighet. Ändringarna möjliggör ett effektivt men ändå rättssäkert informationsutbyte. Syftet med ändringarna är att stärka arbetet med att bekämpa terrorism.

Ökat skydd mot barnäktenskap och annan hedersrelaterad brottslighet

Ändringar: Brottsbalken, lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, passlagen (1978:302), lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och socialtjänstlagen (2001:453) och passförordningen (1979:664)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:131 Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet

SFS: 2020:349–353

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Lagändringarna innebär bland annat att det införs ett nytt brott, barnäktenskapsbrott, som kan ge fängelse i högst fyra år. Genom det nya brottet blir det straffbart att förmå eller tillåta ett barn att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse.

Om ett motiv för brottet har varit att bevara eller återupprätta heder ska det ses som en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet.

Det införs också ett utreseförbud som ska skydda barn som riskerar att föras utomlands i syfte att utsättas för barnäktenskap eller att könsstympas. Det

ska vara straffbart att föra ut ett barn ur Sverige i strid med ett utreseförbud. Om ett barn har ett utreseförbud kan det inte få ett pass. Om barnet redan har ett pass kan det återkallas.

Avskaffad preskription för allvarliga brott mot barn och ändringar i barnpornografibrottet

Ändringar: Brottsbalken och rättegångsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:69 Barnpornografibrottet och preskription av brott mot barn

SFS: 2020:173–174

Ikraftträdande: 1 maj 2020

Preskription avskaffas för våldtäktsbrott och könsstympningsbrott som begåtts mot barn. Detta gäller också för brott som begåtts före den 1 maj 2020, men som då inte hade preskriberats. Dessutom görs ändringar i barnpornografibrottet som innebär dels att minimistraflet för grovt barnpornografibrott höjs från fängelse i sex månader till fängelse i ett år, dels att det vid skildring av barn i pornografisk bild ska räcka för straffansvar att gärningsmannen borde ha misstänkt att barnet var under 18 år.

Ett särskilt straffansvar införs för samröre med en terroristorganisation

Ändringar: Lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall och brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:36 Ett särskilt straffansvar för samröre med en terroristorganisation

SFS: 2020:14–16

Ikraftträdande: 1 mars 2020

Lagändringen innebär ett särskilt straffansvar för den som har vissa former av samröre med en terroristorganisation om gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. De former av samröre som avses är att

- ta befattning med vapen, ammunition, brandfarliga eller explosiva varor eller transportmedel för en terroristorganisation
- upplåta lokal eller mark till en terroristorganisation
- lämna annat liknande stöd till en terroristorganisation.

Även försök till det nya brottet har kriminaliserats och det är straffbart att offentligt uppmana och rekrytera till samröre med en terroristorganisation,

att resa utomlands i avsikt att ha samröre med en terroristorganisation samt att finansiera samröre med en terroristorganisation. Slutligen har straffet för olovlig värvning skärpts.

Återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning förstärks

Ändringar: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:77 Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning

SFS: 2019:464

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Ändringarna innebär bland annat förlängd övervakningstid efter villkorlig frigivning, utökad möjlighet att föreskriva villkor om vad som ska gälla efter den villkorliga frigivningen och utvidgad möjlighet att förverka villkorligt medgiven frihet på grund av misskötsamhet. Kriminalvården ska också kunna fatta beslut om elektronisk övervakning av den frigivne för att kontrollera att han eller hon följer en föreskrift. Det kan till exempel handla om att kontrollera att den frigivne inte befinner sig på platser där risken för återfall i brott är stor eller i närheten av där ett brottsoffer bor. Lagändringen syftar till att öka Kriminalvårdens möjligheter att arbeta återfallsförebyggande med den som villkorlig frigetts från ett fängelsestraff.

Kravet på tillstånd för kamerabevakning i kollektivtrafik och apotek tas bort

Ändringar: Kamerabevakningslagen (2018:1200)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:109 Kamerabevakning i kollektivtrafik och apotek – ett enklare förfarande

SFS: 2020:519

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

Kravet på tillstånd till kamerabevakning tas bort för bevakning i färdmedel som används i kollektivtrafik och för stations-, terminal- och hållplatsområden som används för sådan trafik. Kravet på tillstånd tas även bort för bevakning av vissa platser vid spårområden och av flygplatser. Undantagen gäller om bevakningen sker i brottsbekämpande syfte, i syfte att förhindra olyckor eller i ordningshållande syfte. Slutligen tas kravet på tillstånd till kamerabevakning bort för bevakning i butikslokaler där det bedrivs apoteksverksamhet. Undantaget gäller om bevakningen sker i brottsbekämpande syfte.

Säkerhetspolisen får utökad tillgång till Migrationsverkets personuppgifter

Ändringar: Utlänningsdataförordningen (2016:30)

Beslutsunderlag: Promemorian En mer effektiv tillgång till Migrationsverkets personuppgifter för Säkerhetspolisen

SFS: 2020:326

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Genom ändringen får Säkerhetspolisen medges direktåtkomst till Migrationsverkets personuppgifter i fler fall än i dag. Detta ger myndigheten bättre förutsättningar att bekämpa bland annat terrorism och brott mot Sveriges säkerhet. Ändringen har sin grund i överenskommelsen om åtgärder mot terrorism mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Tillfälliga åtgärder införs för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor utan hälsorisker

Ny lag: Lag (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Ändringar: Lag (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:143 Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor och prop. 2019/20:163 Fler tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

SFS: 2020:198 och 2020:300

Ikraftträdande: 15 april 2020 och 28 maj 2020

Lagen möjliggör att antalet personer som närvarar vid bolags- och föreningsstämmor hålls nere, samtidigt som aktieägare och medlemmar får ett så stort inflytande som möjligt. Bland annat får styrelsen möjlighet att bestämma att stämman ska genomföras helt utan fysiskt deltagande, genom elektronisk uppkoppling eller genom poströstning. Åtgärderna syftar till att motverka spridningen av covid-19 och underlättar för företag att genomföra stämmorna utan hälsorisker.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, demokrati, medier, de nationella minoriteterna samt det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för idrott och ungdomspolitik samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.

Kontakt

Presskontakt hos kultur- och demokratiminister Amanda Lind:
Pressekreterare Josefin Sasse
Tfn 073-077 94 69

Åtgärder som stärker demokratin ska kunna få statsbidrag

Ny förordning: Förordning (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin

SFS: 2020:26

Ikraftträdande: 1 mars 2020

Förordningen innehåller bestämmelser om statsbidrag till organisationer inom det civila samhället i syfte att stärka demokratin. Statsbidrag får lämnas i form av projektbidrag för åtgärder som syftar till att öka kunskapen om demokratin och stärka individens förutsättningar att delta i demokratin och dess beslutsprocesser.

Statsbidrag införs för aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk

Ny förordning: Förordning (2020:337) om statsbidrag till aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk

Beslutsunderlag: Promemorior Förslag till ny förordning inom bildkonst-, form- och konsthantverksområdet (Ku2019/01860/KO)

SFS: 2020:337

Ikraftträdande: 30 juni 2020

Statsbidrag får enligt den nya förordningen lämnas till aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk som är verksamma i Sverige. Ändamålet med statsbidraget är att främja kvalitet, förnyelse och mångfald samt annan kulturpolitiskt värdefull utveckling inom bildkonst, form och konsthantverk.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Statligt stöd införs för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen covid-19

Ny förordning: Förordning (2020:246) om statligt stöd för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19

SFS: 2020:246

Ikraftträdande: 27 april 2020

Stöd får lämnas till kulturverksamheter som förlorar intäkter eller drabbas av merkostnader till följd av att evenemang ställs in eller skjuts upp med anledning av situationen med det nya coronaviruset. Stödet får lämnas till arrangörer av kulturevenemang och till konstnärligt verksamma aktörer som arbetat med eller skulle ha medverkat i evenemanget.

Miljödepartementet

Miljödepartementet arbetar med frågor som rör minskade klimatutsläpp, en giffri vardag och att stärka den biologiska mångfalden på land och i vatten. Departementet ansvarar också för frågor som rör kretslopp och avfall, strålsäkerhet, skydd och skötsel av värdefull natur samt internationellt miljösamarbete.

Kontakt

Presskontakt hos klimat- och miljöminister samt vice statsminister Isabella Lövin:

Pressekreterare Jakob Lundgren

Tfn 072-206 08 92

Genomförande av bästa tillgängliga teknik för avfallsbehandling

Ändringar: Industriutsläppsförordningen (2013:250)

SFS: 2020:165

Ikraftträdande: 28 april 2020

Regeringen har beslutat om ändring i industriutsläppsförordningen för att genomföra EU-kommissionens slutsatser om bästa tillgängliga teknik för avfallsbehandling, så kallade BAT-slutsatser (Best Available Techniques). BAT-slutsatserna omfattar anläggningar som lagrar, återvinner eller bortskaffar avfall. Även anläggningar som renar avloppsvatten från sådana anläggningar omfattas av slutsatserna.

Europeiska kommissionen har med stöd av industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU) beslutat om slutsatser om bästa tillgängliga teknik för avfallsbehandling (BAT-WT, waste treatment).

BAT-slutsatser måste genomföras i svensk rätt och det görs genom ändring av 2 kap. industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillsynen på miljöområdet förbättras

Ändringar: Miljöbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:137 Förbättrad tillsyn på miljöområdet

SFS: 2020:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

Ändringarna innebär att ordet tillsyn förtydligas och begränsas till att omfatta kontrollerande åtgärder som riktas mot ett tillsynsobjekt och främjande åtgärder som riktas till en enskild. Ändringarna innebär också att länsstyrelserna får förelägga kommuner som inte fullgör sitt tillsynsuppdrag att åtgärda brister i uppdraget.

Tillsynsmyndigheterna får rätt att köpa in produkter och varor utan att ange att inköpet görs för myndighetens räkning. Övriga ändringar innebär i huvudsak att vissa bestämmelser om tillsyn, avgifter och tillträde i miljöbalken görs tillämpliga vid kontroll i enlighet med EU-förordningen om offentlig kontroll och EU-förordningen om marknadskontroll samt att EU-förordningarna kompletteras med en straffbestämmelse.

Ändringarna införs för att anpassa miljöbalken till den nya EU-förordningen om offentlig kontroll och EU-förordningen om marknadskontroll. Ändringarna innehåller även nya bestämmelser för att effektivisera och förtydliga tillsynen.

EU-direktiv på avfallsområdet genomförs

Ändringar: Miljöbalken med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:156 Genomförande av EU-direktiv på avfallsområdet

SFS: 2020:601–604

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

Regeringen har utfärdat lagändringar för att genomföra de reviderade avfallsdirektiven. Termen hushållsavfall i miljöbalken ersätts av uttrycket kommunalt avfall och det införs bestämmelser om när avfall upphör att vara avfall. Dessutom förtydligas kommunernas ansvar för bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Flera bemyndiganden utvidgas också för att kraven i avfallsdirektiven ska kunna genomföras på föreskriftsnivå. Bestämmelserna om kontrollplaner i plan- och bygglagen kompletteras så att en kontrollplan bland annat ska omfatta uppgifter om byggprodukter som kan återanvändas.

Undantag från förbud att hantera och transportera signalkräfter utökas

Ändringar: Artskyddsförordningen (2007:845)

SFS: 2020:420

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Regeringen har beslutat om en förordningsändring som behövs för att genomföra EU-förordningen om invasiva främmande arter. Det gäller en mindre ändring av artskyddsförordningens regler om signalkräftan. Beslutet innebär att undantag från förbud att hantera och transportera signalkräftor utökas till att inte bara gälla inom av Havs- och vattenmyndigheten beslutade så kallade hanteringsområden utan även vid vissa andra vatten där Havs- och vattenmyndigheten tillåtit fiske.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Märkning av bekämpningsmedel, biocidprodukter och kemiska produkter med mera undantas från språkkrav

Ändringar: Förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer och förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel

SFS: 2020:211–212

Ikraftträdande: 7 april 2017

Ändringarna innebär att Kemikalieinspektionen kan meddela föreskrifter om, eller i det enskilda fallet besluta om, undantag från kravet att märkning av biocidprodukter, kemiska produkter och annan produktinformation ska vara skriven på svenska.

Biocidprodukter ska vara märkta med information om bland annat korrekt användning, ingående verksamma ämnen och anvisningar för första hjälpen. Kemiska produkter som är farliga ska vara märkta med information om hur produkten ska användas på ett säkert sätt. Vid den första leveransen av en farlig kemisk produkt ska leverantören även lämna ett säkerhetsdatablad med information om bland annat adekvata riskhanteringsåtgärder. Enligt tidigare gällande regler ska märkningen och säkerhetsdatabladet vara skrivna på svenska.

På grund av covid-19 har det funnits ett behov av att kunna ge desinfektionsmedel som är märkta på annat språk än svenska ett snabbt tillträde till marknaden.

Tillfällig lagändring för att underlätta övergången till sommarbensin

Ändringar: Lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:160 Tillfällig åtgärd för att underlätta övergången till sommarbensin

SFS: 2020:260–261

Gäller till och med: 31 december 2020

Den 1 maj i södra och mellersta Sverige och den 16 maj i norra Sverige sker normalt en övergång från vinterbensin till sommarbensin. Men på grund av att covid-19 resulterat i en minskad efterfrågan på bensin så har stora volymer av vinterbensin inte kunnat säljas. Det har därför gjorts en ändring i drivmedelslagen som innebär att sommarperiodens början temporärt senareläggs till den 1 juni. Ytterligare en ändring har gjorts som innebär att sommarperioden sedan återgår till det tidigare datumet. Denna ändring träder i kraft den 1 januari 2021.

Tillfälliga ändringar efter anmälan av vissa miljöfarliga verksamheter

Ändringar: Miljöprövningsförordningen (2013:251) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

SFS: 2020:528–531

Ikraftträdande: 25 juni 2020

Gäller till och med: 30 juni 2021

I stället för krav på nytt eller ändrat tillstånd får tillsynsmyndigheten under vissa förutsättningar godta brådskande, tillfälliga ändringar efter en anmälan från verksamhetsutövaren i befintliga redan prövade verksamheter. Detta för att möjliggöra ändringar av verksamheten som kan vara nödvändiga för att hindra spridningen av covid-19, till exempel omställning till annan produktion eller om behovet av ändring uppkommit på grund av covid-19.

De verksamheter som i första hand omfattas är produktion av sjukvårdsmaterial, medicinsk utrustning eller andra liknande produkter och krematorieverksamhet. Även fiskodlingsverksamhet som påverkas av vikande efterfrågan med anledning av pandemin spridningen av covid-19 kan få ändras efter anmälan om ändringen i sig inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Tillfälliga nya timmerlager kan få anläggas och ändring av befintliga timmerlagringsverksamheter kan också göras efter anmälan.

Näringsdepartementet

Näringsdepartementet arbetar med frågor som rör bolag med statligt ägande, näringsliv, innovation, landsbygd, livsmedel och regional tillväxt.

Kontakt

Presskontakt hos näringsminister Ibrahim Baylan:

Pressekreterare Sara Khatemi

Tfn 076-129 67 08

Presskontakt hos landsbygdsminister Jennie Nilsson:

Pressekreterare Simon Andersson

Tfn 073-032 60 36

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Statligt stöd för tillfällig rabatt till lokalhyresgäster som drabbats särskilt hårt av coronapandemin

Ny förordning: Förordning om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran

SFS: 2020:237

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Den nya förordningen innehåller bestämmelser om statligt stöd som syftar till att stödja vissa lokalhyresgäster som drabbats särskilt hårt av coronapandemin. Om en överenskommelse träffas mellan hyresvärden och hyresgästen om rabatt på hyran under perioden 1 april till och med 30 juni 2020 så svarar staten gentemot hyresvärden för en del av den rabatten.

Stöd får lämnas till en hyresvärd med högst 50 procent av den rabatt som hyresvärden och hyresgästen kommit överens om. Stödet får dock aldrig vara högre än 25 procent av den tidigare hyran.

Frågor om stöd prövas av i förordningen angivna länsstyrelser.

En ansökan om stöd ska lämnas på formulär som fastställs av Boverket.

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller om äldre är andra frågor. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Kontakt

Presskontakt hos socialminister Lena Hallengren:

Pressekreterare Jasmina Sofic 073-085 72 64

Pressekreterare Sofia Brändström 072-219 50 29

Presskontakt hos socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi:

Pressekreterare Viktor Nyberg 073-051 03 71

Ett tilläggsbidrag till barnfamiljer införs inom bostadsbidraget

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:431 och 2020:432

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Det införs ett tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget. Tilläggsbidraget lämnas under perioden juli–december 2020 med ett belopp som motsvarar 25 procent av det preliminära bostadsbidrag som lämnas för samma månad. Tilläggsbidraget lämnas utan ansökan och omfattas inte av den slutliga avstämning som görs i fråga om bostadsbidrag efter kalenderårets slut.

Förbättringar för barn inom psykiatrisk tvångsvård

Ändring: Lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:84 Förbättringar för barn inom den psykiatriska tvångsvården och bet. 2019/20:SoU15

SFS: 2020:354 och 2020:355

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Särskilda bestämmelser införs om patienter inom psykiatrisk tvångsvård som är under 18 år. Bland annat skärps förutsättningarna för att använda tvångsåtgärderna fastspänning med bälte, avskiljande från andra patienter och inskränkning i rätten att använda elektroniska kommunikationstjänster. Dessutom förkortas tiden för hur länge åtgärderna får pågå. Patienter under 18 år ska också som regel ha rätt till dagliga aktiviteter och att vistas utomhus minst en timme varje dag.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) får i uppgift att samordna föräldrautbildningen för adoptivföräldrar

Ändring: Förordning om ändring i förordningen (2017:292) med instruktion för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

SFS: 2020:139

Ikraftträdande: 1 maj 2020

I takt med att antalet internationella adoptioner har minskat har många kommuner fått svårt att upprätthålla kompetens inom adoptionsområdet. För att förbättra stödet efter adoption och säkra tillgången till den föräldrautbildning som är obligatorisk inför adoption får Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) i uppgift att samordna föräldrautbildningen och arbeta för ökad samordning av kommunernas stöd till adopterade.

Samtliga hjälpmoment ger rätt till personlig assistans när det gäller andning och måltider i form av sondmatning

Ändring: Socialförsäkringsbalken och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:92 Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning

SFS: 2020:440 och 2020:441

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Samtliga hjälpmoment ska vara assistansgrundande när det gäller andning och måltider i form av sondmatning. Det krävs därmed inte längre att hjälpen ska vara av tillräckligt kvalificerad karaktär. Vidare ska behov av hjälpåtgärder ge rätt till personlig assistans när det gäller andning och

måltider i form av sondmatning även om åtgärden skulle rymmas inom det normala föräldraansvaret.

Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Tidigare beslut om vårdbidrag kan förlängas

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:126 Några frågor om rehabiliteringsersättning och vårdbidrag

SFS: 2020:427

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Vårdbidraget har tidigare avskaffats och ersatts av förmånerna omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Försäkringskassan får nu möjlighet att förlänga tidigare beslut om vårdbidrag så att de gäller ytterligare en tid, dock längst till den 1 juli 2022. Förlängningen innebär att vårdbidrag kan betalas ut under en övergångsperiod till dess att en ansökan om de nya förmånerna omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning har prövats eller avskrivits.

Möjligheter till bilstöd förbättras

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:107 Förbättrade möjligheter till bilstöd

SFS: 2020:509

Ikraftträdande: 1 oktober 2020

Bilstödet till personer med ett varaktigt funktionshinder ändras. Som huvudregel ska bilstöd endast lämnas för bilar som inte är högre än 205 centimeter, vilket medför att det i vissa fall kommer att få lämnas anpassningsbidrag för att sänka en bils golv.

Det högsta beloppet för tilläggsbidragen A och B höjs från 30 000 kronor till 50 000 kronor respektive från 40 000 kronor till 60 000 kronor. I vissa fall ska det kunna lämnas anpassningsbidrag även för anordningar som utgör standardutrustning eller normalt förekommande tilläggsutrustning till en bil. Kravet på att det ska finnas särskilda skäl för att lämna anpassningsbidrag för en bil som är äldre än fyra år eller har en längre körsträcka än 6 000 mil ska gälla endast när det till den försäkrade för första gången ska lämnas sådant bidrag för bilen.

Ändringen bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Rehabiliteringsersättning införs vid tillfällig sjukfrånvaro från arbetslivsinriktad rehabilitering

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:126 Några frågor om rehabiliteringsersättning och vårdbidrag

SFS: 2020:427

Ikraftträdande: 1 juli 2020

En försäkrad som får rehabiliteringsersättning får behålla ersättningen vid tillfällig sjukfrånvaro från den arbetslivsinriktade rehabiliteringen, i stället för att få sjukpenning vid sådan frånvaro. Rehabiliteringsersättning i denna situation lämnas för högst 30 kalenderdagar i följd. Enligt huvudregeln krävs att den försäkrade genom läkarintyg styrker nedsättningen av förmågan att delta i rehabiliteringen på grund av sjukdom för att ersättning ska lämnas efter den sjunde dagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter dels om undantag från kravet att lämna ett läkarintyg, dels om att kravet ska gälla för ersättning från och med en annan dag än efter den sjunde dagen.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

Socialstyrelsen får fördela skyddsutrustning och provtagningsmaterial mellan regioner och kommuner

Ny förordning: Förordningen (2020:126) om fördelning av sjukvårdsmaterial till följd av spridningen av sjukdomen covid-19

SFS: 2020:126

Ikraftträdande: 17 mars 2020

Regioner och kommuner ska på begäran av Socialstyrelsen eller länsstyrelsen lämna information om den skyddsutrustning och det material för provtagning för covid-19 som de har tillgång till. Socialstyrelsen får sedan, med hänsyn till behovet inom en särskild del av landet eller inom en viss verksamhetsgren, besluta att en region eller kommun ska överlämna utrustning eller material till en annan region eller kommun.

Nationellt besöksförbud införs på äldreboenden

Ny förordning: Förordning om tillfälligt förbud mot besök i särskilda boendeformer för äldre för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19

SFS: 2020:163

Ikraftträdande: 1 april 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Ett generellt förbud mot besök införs tillfälligt i särskilda boenden för äldre som bedrivs enligt socialtjänstlagen (2001:453). Förbudet gäller inte den som i sin yrkesutövning har behov av att vistas i ett sådant boende. Den verksamhetsansvarige för ett boende får i det enskilda fallet medge undantag från förbudet mot besök om det finns särskilda omständigheter som motiverar ett undantag och om risken för spridning av covid-19 är liten i boendet.

Den mängd läkemedel som får expedieras på öppenvårdsapotek begränsas

Ändring: Förordning (2009:659) om handel med läkemedel

SFS: 2020:164

Ikraftträdande: 1 april 2020

Ändringen innebär att öppenvårdsapotek inte får expediera en större mängd läkemedel än som motsvarar det beräknade behovet för tre månader, om det inte finns särskilda skäl till detta. Begränsningen gäller både läkemedel till människa och läkemedel till djur. Ändringen föranleds av en hemställan från Läkemedelsverket och syftar till att motverka brist på läkemedel.

Regeringen ges ökad föreskriftsrätt vid kriser

Ändring: Socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:189–190

Ikraftträdande: 7 april 2020

Regeringen ges rätt att meddela vissa föreskrifter vid extraordinära händelser i fredstid, till exempel vid utbrott av en samhällsfarlig sjukdom. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan då meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna i socialförsäkringsbalken om tillfällig föräldrapenning, sjukpenning och karenslön, smittbärräddning och handläggning av ärenden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan också meddela föreskrifter om att ersättning i form av sjukpenning ska lämnas till en försäkrad som får ett karensavdrag från sin sjuklön. Regeringen ges vidare

rätt att meddela vissa föreskrifter som avser arbetsgivarens rätt till ersättning för sjuklönekostnader enligt lagen om sjuklön.

Kravet på läkarintyg under sjuklöneperioden slopas

Ändring: Lagen (1991:1047) om sjuklön

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:190

Ikraftträdande: 7 april 2020

Ändringen innebär att en arbetstagare inte längre behöver styrka nedsättningen av arbetsförmågan under sjuklöneperioden genom intyg av läkare eller tandläkare. Ändringen ska tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020.

Arbetstagare får ersättning för karensavdrag

Ny förordning: Förordning om vissa sjukpenningförmåner med anledning av sjukdomen covid-19

Beslutsunderlag: Promemorian Vissa sjukpenningförmåner och ersättning till arbetsgivare för sjuklönekostnader (dnr S2020/02592/SF)

SFS: 2020:195, ändrad genom 2020:510, 2020:511

Ikraftträdande: 7 april 2020

En arbetstagare som har fått ett karensavdrag från sin sjuklön har rätt att efter ansökan få ersättning för avdraget från Försäkringskassan. Ersättningen lämnas i form av sjukpenning. Karensavdrag under perioden den 11 mars–31 maj 2020 ersätts med 700 kronor. Karensavdrag från och med den 1 juni 2020 ersätts med 804 kronor. Vidare innebär förordningen att staten från och med april 2020 ersätter arbetsgivare för sjuklönekostnader på ett förmånligare sätt än vad som normalt gäller enligt lagen (1991:1047) om sjuklön.

Tiden att lämna läkarintyg i sjukpenningärenden förlängs

Ändring: Förordning (1995:1051) om skyldigheten att lämna läkarintyg m.m. i sjukpenningärenden i vissa fall

Beslutsunderlag: Promemorian Vissa sjukpenningförmåner och ersättning till arbetsgivare för sjuklönekostnader (dnr S2020/02592/SF)

SFS: 2020:196

Ikraftträdande: 7 april 2020

Den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den 14:e dagen efter sjukperiodens första dag genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan. Ändringen innebär att tiden för att lämna läkarintyg i sjukpenningärenden förlängs med en vecka jämfört med vad som annars gäller enligt socialförsäkringsbalken. Ändringen ska tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020.

Statsbidrag lämnas till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter till följd av covid-19

Ny förordning: Förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 - Åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:193

Ikraftträdande: 8 april 2020

Statsbidrag lämnas till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja deras verksamheter för merkostnader till följd av covid-19 inom hälso- och sjukvårdsverksamheten, och socialtjänstverksamhetens när det gäller omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Socialstyrelsen prövar, efter ansökan, frågor om statsbidrag.

Bidraget får lämnas för skäliga kostnader som avser hälso- och sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänstens omsorg samt provtagning av sådan personal. Det får också lämnas för smittskyddsåtgärder, personlig skyddsutrustning, provtagningsmaterial, medicinteknisk utrustning samt läkemedel som används på sjukhus eller i annan hälso- och sjukvårdsverksamhet och som behövs i vården av patienter med covid-19 eller som det bedöms kunna bli en kritisk brist på till följd av spridningen av covid-19.

Utöver det får bidraget även lämnas för sjukvårdsrådgivning samt informationsinsatser till allmänheten som avser spridningen av covid-19, eller övriga anpassningar i verksamheterna som rör lokaler, material eller liknande samt skyndsamma transporter.

Särskilda bestämmelser om tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19 införs

Ny förordning: Förordning om viss tillfällig föräldrapenning med anledning av sjukdomen covid-19

Beslutsunderlag: Promemorian Tillfälliga bestämmelser om tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19 (S2020/03216/SF)

SFS: 2020:244

Ikraftträdande: 25 april 2020

Gäller till och med: 30 september 2020

En förälder som är försäkrad för tillfällig föräldrapenning kan för tid från och med den 25 april 2020 få sådan förmån för vård av barn. Detta om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med att den verksamhet enligt skollagen (2010:800) som barnet normalt deltar i är stängd eller delvis stängd i vissa situationer som är hänförliga till sjukdomen covid-19. Tillfällig föräldrapenning i detta syfte lämnas för ett obegränsat antal dagar med ett något lägre ersättningsbelopp än vad som lämnas i tillfällig föräldrapenning på annan grund, till exempel när ett barn är sjukt.

Det särskilda vård- eller tillsynsbehovet hos ett barn mellan 12 och 16 år som krävs för att en förälder ska kunna få tillfällig föräldrapenning i samband med sjukdom eller smitta hos barnet och som vanligtvis ska styrkas genom läkarutlåtande kan styrkas även på annat sätt.

Sjuka i covid-19 kan få rätt till förmåner inom arbetsskadeförsäkringen

Ändring: Förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd

Beslutsunderlag: Promemorian Arbetsskador till följd av smittsamma sjukdomar (S2020/03167/SF)

SFS: 2020:245

Ikraftträdande: 25 april 2020

Covid-19 anges som en sådan smittsam sjukdom som räknas som arbets-skada om övervägande skäl talar för att sjukdomen har ådragits i arbete vid sjukvårdsinrättning eller i annat arbete vid behandling, vård eller omhändertagande av smittförande person eller vid omhändertagande eller hantering av smittförande djur eller material. Detta innebär att en person som i sådant arbete har blivit sjuk i covid-19 kan få rätt till förmåner inom arbetsskadeförsäkringen enligt socialförsäkringsbalken under förutsättning att även de förmånsspecifika villkoren är uppfyllda.

Ändrade övergångsbestämmelser när det gäller medicintekniska produkter

Ändring: Lagen (1993:584) om medicintekniska produkter, lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll, förordningen (1993:876) om

medicintekniska produkter och förordningen (2020:57) med instruktion för Läkemedelsverket

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:161 Ändrade övergångsbestämmelser när det gäller medicintekniska produkter

SFS: 2020:313–316

Ikraftträdande: 26 maj 2020

Europaparlamentet och Europeiska rådet har beslutat att skjuta fram den dag som förordningen (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter ska börja tillämpas med ett år. EU-förordningen ska således börja tillämpas den 26 maj 2021 i stället för den 26 maj 2020. Till följd av detta ändras övergångsbestämmelserna till lagen om medicintekniska produkter, lagen om ackreditering och teknisk kontroll, förordningen om medicintekniska produkter och förordningen med instruktion för Läkemedelsverket.

I förordningen om medicintekniska produkter införs även vissa språkkrav för de medicintekniska produkter som får släppas ut på marknaden redan i dag eftersom de uppfyller kraven i förordningen (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter och förordningen (EU) 2017/746 om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik.

Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare

Ändring: Lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista och följdändringar i andra lagar med anledning därav samt patientsäkerhetslagen (2010:659) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:158 Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare

SFS: 2020:304–312

Nytt ikraftträdande: Den 1 maj 2023 för två paragrafer och i övrigt den 1 maj 2021 för lagen om nationell läkemedelslista respektive den 1 juli 2021 för bastjänstgöring för läkare

Införandet av nationell läkemedelslista och reformen bastjänstgöring för läkare senareläggs med anledning av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar covid-19. Lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista träder i kraft den 1 maj 2023 för två paragrafer i stället för som tidigare beslutats den 1 juni 2022 och i övrigt den 1 maj 2021 i stället för som tidigare har beslutats den 1 juni 2020. Ändringarna som har samband med bastjänstgöring för läkare träder i kraft den 1 juli 2021 i stället för som tidigare har beslutats den 1 juli 2020.

Covid-19 klassificeras som en allmän- och samhällsfarlig sjukdom

Ny förordning: Förordning om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas på infektion med 2019-nCov.

SFS: 2020:20

Ikraftträdande: 2 februari 2020

Förordningen innebär att bestämmelserna i smittskyddslagen om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas på covid-19.

Covid-19 klassificeras som en allmän- och samhällsfarlig sjukdom

Ändring: Smittskyddslagen (2004:168)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:144 Covid-19 och ändringar i smittskyddslagen

SFS: 2020:430

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Covid-19 klassificeras som allmänfarlig sjukdom och samhällsfarlig sjukdom i smittskyddslagens bilagor.

Tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Ny lag: Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Ny förordning: Förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:172 En ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på

Serveringsställen

SFS: 2020:526, 2020:527

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Gäller till och med: 31 december 2020

Det införs en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Den som driver ett serveringsställe ska vidta åtgärder för att förhindra spridning av covid-19. Den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet ska utöva tillsyn och får meddela förelägganden och förbud. Nämnden ska vid behov samråda med smittskyddsläkaren. Länsstyrelsen ska ge länets kommuner stöd, råd och vägledning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om smittskyddsåtgärder.

Det införs även en ny förordning om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. I förordningen anges att Folkhälsomyndigheten och länsstyrelsen ska ansvara för tillsynsvägledning. Länsstyrelsen i Stockholms län ska samordna länsstyrelsernas arbete. Folkhälsomyndigheten får meddela föreskrifter om sådana smittskyddsåtgärder som avses i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, samt får meddela verkställighetsföreskrifter.

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings- och forskningspolitik. Departementet arbetar med frågor som handlar om förskolan, skolan, den kommunala vuxenutbildningen, yrkeshögskolan och folkbildningen. Departementet arbetar även med frågor om bland annat universitets och högskolors verksamhet, forskningsfinansiering och studiefinansiering.

Kontakt

Presskontakt hos utbildningsminister Anna Ekström:

Pressekreterare Anja L Sundberg

Tfn 076-116 77 45

Presskontakt hos minister för högre utbildning och forskning Matilda

Ernkrans:

Pressekreterare Tove Kullenberg

Tfn 073-842 50 59

Möjligheter att använda fjärrundervisning, distansundervisning och
entreprenad utökas

Ändringar: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:127 Fjärrundervisning,
distansundervisning och vissa frågor om entreprenad

SFS: 2020:605

Ikraftträdande: 1 augusti 2020

Ändringarna i skollagen innebär utökade möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Ändringarna innebär även huvudsakligen utökade möjligheter till entreprenad.

Fjärrundervisning ska få användas bland annat om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller skollagens krav på legitimation och behörighet eller om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att närundervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Distansundervisning ska bland annat få användas för en elev som inte kan delta i närundervisning på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

Komvux ska i än högre grad bidra till kompetensförsörjningen

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:105 Komvux för stärkt kompetensförsörjning

SFS: 2020:446

Ikraftträdande: 1 juli 2020

De övergripande målen för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) kompletteras så att det framgår att utbildningen även ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och att den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Dessutom blir skolformen särskild utbildning för vuxna (särvux) en del av komvux.

Statsbidrag får lämnas för utveckling av branschvalidering

Ny förordning: Förordning om statsbidrag för utveckling av branschvalidering

Beslutsunderlag: SOU 2019:69 Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande

SFS: 2020:268

Ikraftträdande: 3 juni 2020

Den nya förordningen innebär att Myndigheten för yrkeshögskolan får lämna statsbidrag till arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt organisationer som är gemensamma för arbetsgivare och arbetstagare, för insatser som syftar till att utveckla kvalifikationer i arbetslivet och branschmodeller för validering.

Vid utvecklingen av branschmodeller ska hänsyn tas till möjligheter till kompletterande utbildning inom relevant yrkesområde efter genomförd validering. Syftet med statsbidraget är att främja kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom förbättrad tillgång till validering i arbetslivet. Förordningen ersätter förordningen (2014:375) om statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser och regionala stödfunktioner för yrkesutbildning.

Lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19

En skolhuvudman kan besluta om stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid

Ny lag: Lag om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid

Beslutsunderlag: Bet. 2019/20:UbU25 Lag om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid

SFS: 2020:148

Ikraftträdande: 21 mars 2020

Den nya lagen innebär att en skolhuvudman vid extraordinära händelser i fredstid, till exempel vid allvarlig smitta, under vissa förutsättningar får besluta att tillfälligt stänga en förskola, ett fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen (2010:800). Huvudmannen ska dock erbjuda förskola och fritidshem för barn och elever som har behov av särskilt stöd eller har vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet.

Med stöd av lagen får vidare regeringen vid extraordinära händelser i fredstid tillfälligt stänga förskolor, skolor, fritidshem eller andra verksamheter enligt skollagen. Även i detta fall ska förskola och fritidshem erbjudas för barn och elever som har behov av särskilt stöd eller har vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet.

Studierande får behålla sitt studiestöd och utbildningsbidrag vid inställd undervisning

Ändringar: Studiestödslagen (1999:1395), lagen (2017:527) om studiestartsstöd och förordningen (2016:706) om utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå

Ny förordning: Förordning om studiestöd vid spridning av viss smitta

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:199–201 och 2020:250

Ikraftträdande: 7 april 2020 och 25 april 2020

Bestämmelserna innebär att en studerande som saknar möjlighet att bedriva sina studier på grund av åtgärder i samhället för att förhindra spridningen av covid-19 fortsatt kan få studiemedel eller studiestartsstöd för den period som stödet har beviljats för. Även studiehjälp får behållas.

Motsvarande ändring görs för studerande med utbildningsbidrag enligt förordningen om utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå.

Förordningen om studiestöd vid spridning av viss smitta innehåller också bestämmelser om att studielån som tagits emot under sådana kalenderveckor där den studerande av ovan nämnt skäl inte har kunnat bedriva minst 50 procent av studierna får skrivas av.

Fribeloppet för studiemedel slopas under 2020

Ändringar: Studiestödslagen (1999:1395) och förordningen (2020:201) om studiestöd vid spridning av viss smitta

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:146 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:235–236

Ikraftträdande: 13 april 2020

Lagändringen innebär en möjlighet för regeringen att i samband med extraordinära händelser i fredstid föreskriva hur den studerandes inkomst ska påverka rätten till studiemedel. För att motverka effekterna av spridningen av covid-19 har regeringen använt sig av denna möjlighet för att under 2020 slopa det så kallade fribeloppet.

De studerande har alltså under 2020 rätt till studiemedel, oavsett inkomst, förutsatt att villkoren i övrigt är uppfyllda. Ändringen sker bland annat för att säkerställa att studerande ska kunna arbeta inom samhällsberande funktioner vid sidan av sina studier eller efter att ha avbrutit dessa. Ett annat syfte är att öka incitamenten för varslade eller uppsagda personer att börja studera.

Fler arbetslösa med ett stort utbildningsbehov kan få studiestartsstöd

Ändringar: Lagen (2017:527) om studiestartsstöd och förordningen (2020:201) om studiestöd vid spridning av viss smitta

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

SFS: 2020:444–445

Ikraftträdande: 1 juli 2020

Mot bakgrund av effekterna av de åtgärder som vidtas med anledning av utbrottet av det virus som orsakar covid -19, vidgas målgruppen för studiestartsstödet tillfälligt så att även personer som nyligen blivit arbetslösa kan ta del av stödet. Stödet ges till personer med ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå.

Även det så kallade fribeloppet slopas för studerande med studiestartsstöd under 2020 på motsvarande sätt som för studerande med studiemedel. De studerande kan då arbeta inom samhällsbärande funktioner och tidigare inkomster hindrar inte personer som nyligen blivit arbetslösa från att få stöd.

Möjligheter till studiestöd och utbildningsbidrag vid vård av barn under skolstängning utökas

Ändringar: Studiestödsförordningen (2000:655) och förordningen (2016:706) om utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå

SFS: 2020:250–251

Ikraftträdande: 25 april 2020

Ändringen i studiestödsförordningen innebär att en studerande med studiemedel eller studiestartsstöd som helt avstår från studier för tillfällig vård av barn har rätt att behålla sitt studiestöd i en ny situation. Det handlar om vård av barn i samband med att den verksamhet enligt skollagen (2010:800) som barnet normalt deltar i är stängd eller delvis stängd i vissa situationer som hör samman med nya coronaviruset.

Rätt att behålla utbildningsbidraget vid sådan vård av barn införs också för studerande med utbildningsbidrag enligt förordningen om utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå.

Möjligheten att utfärda slutbetyg i komvux förlängs ett år

Ändringar: Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning, högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan

SFS: 2020:247–249

Ikraftträdande: 27 maj 2020

Ändringarna innebär att slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux) får utfärdas senast den 1 juli 2021, i

stället för som tidigare senast den 1 juli 2020. Vidare gäller inte längre äldre bestämmelser om att ett betyg som har satts mer än åtta år före slutbetyget bara får tas in i slutbetyget om rektorn på grund av särskilda skäl medger det. Ändringarna syftar till att underlätta för elever som drabbas av nedstängningen av komvux på grund av utbrottet av nya coronaviruset .

Äldre bestämmelser om grundläggande behörighet till högskoleutbildning ska fortsätta att gälla för den som senast den 1 juli 2021 har fått slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning. Även äldre bestämmelser om behörighet till yrkeshögskoleutbildning ska fortsätta att gälla för den som senast den 1 juli 2021 har fått ett sådant slutbetyg.

En extra ansökningsomgång införs för kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan

Ändring: Förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan

Beslutsunderlag: Prop. 2019/20:99 Vårändringsbudget för 2020

SFS: 2020:279

Ikraftträdande: 10 juni 2020

Ändringen innebär att även i den andra ansökningsomgången som avser kurser och kurspaket (korta utbildningar) inom yrkeshögskolan, ska bara befintliga utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan kunna få anordna sådana utbildningar. På så sätt kan utbildningarna anordnas snabbare och enklare. Därefter ska dock även den som inte redan är utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan kunna få anordna korta utbildningar inom yrkeshögskolan.

Möjligheter till uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan utökas

Ändring: Förordningen (2009:131) om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning

SFS: 2020:299

Ikraftträdande: 15 juni 2020

Ändringen innebär att de yrkeshögskoleutbildningar som också bedrivs som uppdragsutbildningar kan köpas av enskilda uppdragsgivare i större utsträckning än tidigare. Enskilda uppdragsgivare, som till exempel omställningsorganisationer och fackföreningar, kan genom ändringen köpa uppdragsutbildningar när detta behövs av arbetsmarknadsskäl. Innan ändringen kunde enskilda uppdragsgivare endast köpa uppdragsutbildningar avseende personalutbildning till sina egna medarbetare. Motsvarande

förändring gjordes 2017 när det gäller universitets- och högskoleutbildning som uppdragsutbildning.

Utrikesdepartementet

Utrikesdepartementet ansvarar, tillsammans med utlandsmyndigheterna, för Sveriges förbindelser med andra länder. På Utrikesdepartementet formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i frågor om internationell handelspolitik.

Kontakt

Presskontakter hos utrikesminister Ann Linde:

Pressekreterare Klara Linder

Tfn 073-072 59 27

Presskontakt hos ministern för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson:

Pressekreterare Robert Englund

Tfn 073-044 89 65

Presskontakt hos utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg:

Pressekreterare Vidar Jakobínuson Lindgren

Tfn 073-840 33 12

Till halvårsskiftet 2020 träder inga lagar i kraft inom Utrikesdepartementets ansvarsområden.